

NIEUWJAARSBEZOEK

door M. C. VAN OVEN VAN DOORN,
met illustraties van JAN LUTZ.

„Hoor eens, Trees,” zei moeder.

„Wat is er?” vroeg Trees, maar ze luisterde niet hard, want de post had juist een bezending nieuwjaarskaartjes bezorgd en Trees was uit alle macht aan het uitzoeken of er niets voor háár bij was.

„Hoor eens, Trees, als jij nu vanmorgen eens naar opa en oma ging om nieuwjaar te wenschen, inplaats van vanmiddag.”

„Vanmorgen? Hè, waarom?”

„Nel is heusch nog te verkouden, ze mag niet uit vandaag, en 'k vind het zoo saai voor haar als we vanmiddag allemaal naar opa en oma gaan en zij moet alleen thuisblijven.”

„Hè, 't is ook wat.”

„Je moet 't natuurlijk zelf weten, ik meende dat je dát nu wel voor Nel over zou hebben.”

Trees zei maar niets meer. Ze deed maar net of ze heel erg verdiept was in het bestudeeren van de nieuwjaarskaartjes. Stel je voor, vanmiddag niet naar opa en oma gaan! Dan was de heele nieuwjaarsdag immers niet *echt*! Al 't aardige zou er af zijn! Wat was er nu voor aardigs aan om daar vanmorgen in je dooie eentje naar de Singel te tippelen? Nee, moeder had gezegd: ze moest het zelf maar weten, en ze wist het dan ook heel goed; ze ging vanmiddag, met vader

en moeder, net als alle andere jaren! Dat Nel verkouden was en niet mee kon gaan, was natuurlijk heel jammer, maar dat was toch geen reden voor Trees om ook thuis te blijven?

Moeder zei ook niets meer. Wanneer ze geweten had dat Trees zoo bar op dat vaste nieuwjaarsmiddagbezoek bij haar grootouders gesteld was, zou moeder haar hoogstwaarschijnlijk niet eens hebben voorgesteld om 's morgens al nieuwjaar te gaan wenschen. Zoo vreeselijk erg was 't voor Nel ook niet om alleen thuis te blijven. Ziek was ze niet, en ze kon zich best een poosje alleen amuseeren met een boek of een handwerkje. Moeder vond het alleen maar erg vervelend, dat Treesje over zoo'n kleinigheid dadelijk zoo'n onaangename toon aansloeg.

Wat Trees betreft, die dacht verder niet hard meer over de zaak na. 't Was op dien drukken Nieuwjaarsochtend koffietijd voor ze er aan dacht, en 't kon nu dus wel niet anders meer of ze zou 's middags met vader en moeder meegaan om opa en oma geluk te wenschen.

Om half drie precies stonden ze met hun drieën klaar om te vertrekken. Nel zat lekkertjes met een paar boeken in een groote leunstoel bij de kachel.

„Nou kind, tot strakjes hoor,” zei vader, terwijl hij zijn oudste dochttertje op den schouder klopte.

„Gegroet,” zei Nel, met haar hand wuivend; „veel plezier en de complimenten.”

't Was nattig en koud weer. Af en toe regende het, maar nu was het droog. Op straat was 't goed vuil, en Trees stapte zoo voorzichtig mogelijk naast vader en moeder voort; 't was zoo vervelend om met zulke smerige schoenen bij opa en oma

binnen te komen, ze waren vrij laat ook, dus iedereen zou er al zijn, en dan werd je zoo van alle kanten bekeken.

Op den Singel, waar opa en oma woonden, was 't extra vuil, en juist voor de deur leek het wel één groote modderpoel.

Jansje, het dienstmeisje, in een zwart japonnetje en witgestrookt schortje, deed open. „Dag meneer, mevrouw, dag Trees! En wel gefilsiteerd met de jaarswisseling.”

„Van 't zelfde, Jans.”

Een vreeselijk voetengeveeg volgde. Zie je wel, net wat Trees gedacht had, een kapstok vol jassen! Waarom waren ze ook zoo laat gegaan? Vader had moeite om nog een plaatsje voor z'n hoed te vinden!

Ziezoo, nu konden ze naar binnen gaan. En achter vader en moeder aan stapte Trees de volle ontvangkamer binnen, waar druk de stemmen zoemden.

't Rook er erg naar bloemen.

'n Groote vaas met hooge takken witte seringens stond op 't kleine tafeltje tusschen de twee ramen; daar vlak bij, op de ouderwetsche canapé, zat oma met tante Leen. Daar eerst maar op af.

„Dag oma, veel heil en zegen in 't nieuwe jaar!”

„Dag lieve kind,” zei oma, met haar oude, langzame stem, „dank je wel, hoor, we zullen maar hopen dat het nieuwe jaar voor jou ook een overvloed van mooie en lieve dingen zal brengen. Jammer, dat we ons Nelleke moeten missen vandaag, als ze weer opgeknapt is, moeten jullie maar eens gauw met je beidjes komen koffiedrinken, hoor, mekind.”

„Heel graag, oma.”

En oma vervolgde haar gesprek met tante Leen.

Nu de heele kring rondgaan, en alle andere menschen zoet een handje geven en feliciteeren; oom Piet, oom Johan, tante Cilia, oom Herman en tante Floor, oom Gerrit, tante Fie en tante Mien, oef, nu was ze er doorheen, en daar stond grootvader.

„Veel heil en zegen in 't nieuwe jaar, opa!”

„Dank je wel, Trezeke, kom hier met je handje, dan zal ik je twee blinkende, klinkende guldentjes geven voor jou en je zusje. Niet verliezen hoor meisje! En ga jij nu maar wat naar de achterkamer, bij de andere jongelui, daar zal 't je beter bevallen dan hier bij de oude menschen!”

Trees liep door de openstaande tusschendeuren naar de achterkamer, maar daar zag ze heel wat anders dan ze verwacht had. Inplaats van het vroolijke troepje dat ze daar gedacht had te vinden, allemaal om de groote ronde tafel heen, wachtend op Treesje's komst, om dan de kaarten van het gezellige ouderwetsche kwartetspel uit te deelen, zag ze niemand anders dan Bella en Stans, die twee nare wichten van tante Cilia, die twee opgeprikte nuffen met pruimemondjes en mooie handschoentjes. Wél stond daar, midden op de tafel, net als andere jaren, de groote blauwe schotel vol soezen en de twee kristallen karaffen, de ééne met advocaat, voor de groote menschen, en de andere met roode limonade, voor de kinderen, een een blad met glaasjes;

maar wáár waren Dirk en Harrie en Floortje en Jo en Hein? Trees begreep er geen cent van; ze knikte de twee grootere nichtjes even goedendag en ging zitten, en toen kwam juist juffrouw Smit binnen, die voor opa en oma de huishouding deed en die altijd aan één stuk door ratelde; ze begon glaasjes advocaat te vullen voor Treesje's vader en moeder, en terwijl ze Trees vast een schoteltje met een soes toeschoof, vertelde ze, dat Dirk, Floor en Harrie 's morgens al waren wezen feliciteeren en dat er een mooie brief met gelukwenschen gekomen was van Jo en Hein, die en paar dagen uit de stad waren...

Toen trok juffrouw Smit met haar glaasjes en soezen naar de voorkamer, en in de halfdonkere achterkamer heerschte een benauwende stilte, die wonderlijk afstak bij het levendige gepraat en gelach van de groote menschen daarginds.

Maar blijkbaar begon 't stommetje spelen Bella en Stans vrij gauw te vervelen. Bella proestte 't opeens uit. „Kijk toch eens naar die kuif van

oom Piet,” zei ze half hard en aldoor giechelend, „telkens als hij wat zegt, wipt zijn kuif op en neer! 't Is gewoon om te gillen!”

Met een ingehouden lach keek Stans het tafereel in de voorkamer aan. „En dan moet je die kale bol van oom Gerrit zien! 't Is net of alle glaasjes advocaat er in weerspiegelen!”

„En je moet eens letten op die tasch van tante Mien! Heb je ooit zoo'n múnster gezien?”

„En tante Leen zit zoo te kakelen dat ze zich straks vast in haar glaasje advocaat verslikt! Ze ziet er al heelemaal rood van!”

„Van het gekakel of van de advocaat?”

„Van allebei, denk ik; en o, maar dat is het toppunt! Die kanariegele handschoenen van oom Hendrik!”

Trees hield met aandacht haar blik gevestigd op de familie-réunie in de voorkamer. Nooit had ze er eenig vermoeden van gehad dat er aan haar ooms en tantes zooveel belachelijks was te zien. Voorzichtig nam ze af en toe een slokje van de door oma eigenhandig gemaakte limonade, en ja, al besepte ze wel dat die grapjes van de nichtjes eigenlijk erg onaardig waren, ze moest er toch wel om lachen, of ze wilde of niet.

Maar opeens bogen de hoofden van Bella en Stans zich naar elkaar toe en ze begonnen zoo zacht te smoezelen, dat Trees er niets meer van verstond; 't scheen weer erg grappig te zijn, want voortdurend zaten ze achter hun handen te gieren.

Onverschillig haalde Trees haar schouders op; wat kon 't haar ook schelen? Maar daar hoorde ze Bella zacht iets fluisteren over tante Bets... dat was Treesjes eigen moeder! Wat hadden die nare kinderen op moeder aan te merken? Over moeders hoed hadden ze 't, dat hoorde ze nu heel duidelijk, die was ouderwetsch,

die was van verleden jaar en de bloemen die er op zaten, waren uit de mode!

Trees werd rood van woede. Liefst had ze die twee ellendige wichten een klap in hun gezicht gegeven, maar ze was hier in het huis van opa en oma en daar kon je zoiets niet doen. Ze slokte haar soes naar binnen en keek de twee nichten spinnijdig aan. „Kind, wat scheelt je?” vroeg Stans onnoozel.

Maar Trees gaf geen antwoord. Ze vloog op van haar stoel en in een paar stappen was ze bij vader, die in de voorkamer vlak bij de suite-deuren zat. „Ik ga naar huis,” zei ze kortaf, en daarbij keek ze zoo kwaadaardig, dat vader niet begreep, hoe hij 't met zijn dochttertje had. „Kind, wacht toch even, zoo meteen gaan wij ook naar huis,” zei hij.

„Nee, 'k ga weg,” zei Trees nog eens, en zonder iemand goedendag te zeggen, holde ze de kamer uit. Ze wachtte niet eens op Jans, die al toeschoot om de voordeur te openen, en ze liep zóó hard over de vuile Singel, dat haar kousen tot aan de knieën onder de modderspatten kwamen. Maar ook dáár-om gaf ze geen zier meer; en terwijl ze aldoor maar voort-holde, overlaadde ze zich zelf met verwijten: had ze maar naar moeder geluisterd! Was ze vanmorgen maar naar opa en oma gegaan, dan had ze er Dirk en Floor en Harrie gevonden! Met hoeveel goede voornemens was ze vanmorgen opgestaan, om het nieuwe jaar mooi te beginnen, en al dadelijk had ze niet gedaan wat moeder gevraagd had, ze had niet eens vanmiddag thuis willen blijven om Nel gezelschap te houden, ze was het naarste, hardvochtigste schaap dat er op de wereld bestond, ze was er nu voor gestraft, want als ze vanmorgen gegaan was, had ze zich niet boos behoeven te maken op die twee afschuwelijke spoken!

Zoo ver kwam ze met haar gedachten, toen was ze thuis, en ze hing haar mantel met zoo'n nijldigen ruk aan de kapstok, dat de lus brak.

„Ben je al weer terug? Wat gezellig,” zei Nel, die zich in haar eenzaamheid juist flink begon te vervelen. „Doe je een spelletje halma met me?”

Om de waarheid te zeggen, vond Trees halma het gruwelijkste spel dat er op de wereld bestond, maar ditmaal dacht ze bijtijds aan haar goede nieuwjaarsvoornemens, zoodat ze tot de meest edelaardige zelfopoffering bereid was. „Best,” zei ze, en ze haalde het halmaspel uit de kast, maar toen dacht ze opeens weer aan Bella en Stans, en ze zette de halma-figuurtjes zoo heftig neer op het bord dat Nel haar verbaasd aankeek.

Het eerste halmaspelletje was nog niet eens uit, toen vader en moeder thuiskwamen. Moeder keek erg ontevreden. „Wat kun je toch raar doen, Trees, eerst wil je vanmorgen niet alleen naar opa en oma gaan, en nu je er vanmiddag met ons bent, loop je ineens zoo onbekookt weg zonder iemand goeiendag te zeggen. Wat zijn dat nu voor manieren!”

Toen gebeurde er opeens iets, wat niemand verwacht had. Trees gaf een harde klap op het halma-spel, zoodat alle opzettertjes door elkaar vlogen, en toen viel ze met haar hoofd op het halmabord en barstte in tranen uit.

De heele familie stond sprakeloos. „Maar kind, wat bezielt je?” vroeg vader eindelijk.

En toen kwam er een raar, verward verhaal, telkens onderbroken door snikken: „'t Is om die hoed, om die hoed van moeder! Die valsche spoken! Aldoor zaten ze al zoo te smoezelen! Ze zeiden dat ie van verleden jaar was! Nooit trek ik een van hun afgedragen jurken meer aan, al zijn ze ook nog zoo mooi! Hij was ouderwetsch,

en de bloemen waren uit de mode. Ze kunnen rondom de pomploopen voor mijn part! Nooit ga ik er weer heen!”

Even bleef het stil in de kamer, en Nel keek Trees een beetje ongerust aan, alsof ze bang was dat het haar zusje in haar bol scheelde. Maar moeder had het verhaal begrepen; zacht streek ze Trees over het haar. „Kom, kind, droog je tranen en bewaar de rest voor een betere gelegenheid. Mijn hoed is niet van verleden jaar, maar van voor-verleden jaar; maar hij is heusch nog heel netjes. En als

ik weer eens een nieuwe moet hebben, zal ik Bella en Stans mee inviteeren naar het hoedenmagazijn om het aller-allernieuwste modesnuffje voor me uit te zoeken. Ik geloof bepaald, dat ze veel smaak hebben, die twee meisjes.”

Moeder had het heel ernstig gezegd, maar toch lachte Trees door haar tranen heen. Toen kroop ze onder de tafel om de gevallen halmfiguurtjes op te rapen en Nel zette ze weer op 't bord.

„Het spijt me dat je daar bij opa en oma niet nog wat langer in de achterkamer gezeten hebt,” zei vader, terwijl hij een pijp opstak; „ik heb nu tot mijn leedwezen niet eens mogen vernemen, wat er aan *mijn* toilet ontbrak!”

Moeder presenteerde gezellige groote ronde nieuwjaarskoekjes.

„Jij mag beginnen,” zei Trees tegen Nel.